

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2:50 kor.
Egyes szám ára 14 fill.

Világbéke.

(Gondolatok a béke-kongresszus alkalmából.)

Mindazok közt az iszonyatok közt, melyeket ez a föld nap-nap után lát a maga megvénült hátán, legszonyubb a háboru. Vér és könnypatak fakad utána mindenkor s hová az ő szilaj istene rálép, ott elaszik a fű, összeomlanak az emberi szorgalom alkotásai: gyász és sötét kétségbeesés járnak mindenhol az ő félelme nyomában.

„Oh, mért szülte anya, mért a mostohát?
A ki feltalálta a fegyvert s csatát!”

Hisz testvéreknek kellene lenni a nemzeteknek, kik szeretik, megbecsülik és kölcsönösen segítik egymást, de nem azok. Két természet van bennünk, a jó és a rossz. A jót az égtől kaptuk, a rosszat a földtől. Valahányszor az ember fegyvert ragad kezébe, hogy vele egyeket vagy nemzeteket gyilkoljon, mindig megtagadja az eget. Mit mondana az idvezítő, ha leszálna a földre, a dél-afrikai harcztér véráztatott mezőire? Hihetőleg eltakarná arcát és mély fájdalommal felkiáltana: „Hiába szálltam egykor közétek, hogy szeretetre tanítsalak, benneteket, hiába haltam meg“.

Folyik a *tanácskozás* az örök békéről s egyidejűleg vele *cselekszik az emberek a háborut*. A kapzsiság az angol népóriás eszét elvette, hamis indokkal rátámadott egy parányi hős népre. Átkozott Rhodes Cecil, te a ki megvesztegetted mérhetetlen kincseiddel az angol sajtó munkásait, milyen szörnyű gyümölcsöket termelt a te határt nem ismerő kincsszomjad? S ti, a sajtó megvesztegetett munkásai ott a büszke Albionban, mikor évek hosszú során át izgattatok fajotokat az igazságtalan háborura, gondolatok-e a nagy felelőségre, melylyel a ti munkátok össze van kötve? Nem gondolatok! Pénzért hirdettétek a hazugságot s előkészítettétek saját nemzetetek és egy kis hős nép óriási szenvedését. Minden jajjért,

mely ebben a háboruban elhangzott, minden könyecseppért, melyet a mohó föld elnyelt, ti vagytok a felelősek. Átok száll a ti fejetekre, melyet el nem kerültök, mely utól éri maradváitokat és lelketlen nemzeteket. Mert van nemezés, egyesek, nemzetek életében egyaránt.

S ugyanakkor, mikor Anglia a kiszípolozott India kincseiből milliárdokat költ a háboru iszonyaira, nincs számalma, nincs pénze az éhező indusok számára. Milyen visszataszító látvány ez! Zsarolással éhínséget teremt itt, hogy háboruval pusztíthasson amott. És ezt az angol népet vallásosnak mondják. Igen! vallásos olyan, a milyenek mi is vagyunk. Sok szó, de kevés tett dicséri mai napság kerek e földön az Urat.

És mégis lesz idő, mikor a nemzetek megértik egymást, mikor testvéri szeretettel siet egyik a másik segítségére, ha bajba van. Higyjünk a jövőben, már csak azért is, mert hit nélkül élni sem érdemes. Pár év előtt a nagy Oroszbirodalomban volt éhínség, ma Indiában. Akkor is, most is tömegesen haltak az emberek: elhaltak éhen, jólétben élő óriási tömegek között.

Lesz idő, bizonyára lesz, ha késő századokban is, mikor a népek szolidaritásának érzete felébred és a jólétben lévő népek sietnek a szorultak segélyére. Lesz idő, mikor a népek így kiáltanak föl: „éheznek *testvéreink* Indiában, ne hagyjuk őket elveszni. Ne hagyjuk józan számításból, mert lehet idő, mikor a mi földünkől vonja meg Isten az áldást s ekkor majd kisegít, majd visszafizeti a kölcsönt a gazdag India.

Mily gyerekjáték volna az indus éhiséget megszüntetni, ha minden ország részt kérne a mentésből.

Igen, eljő az az idő, mert az emberiség haladásával és mivelődésével nemcsak az erkölcsök szelidülnek, de nő az a magasabb bölcsészeti látkör is,

mely a népek testvériségét megérteti; mely tudatosá teszi mindenki előtt, hogy a háborut kezdő nép ugyanazt teszi, mint a gyilkoló ember. Hisz már is akadnak hangok, melyek azt hirdetik, hogy az államnak nincs joga gyilkosokat, rablókat büntetni, mikor gyilkolásra, idegen földek elrablására saját fiait maga tanítja.

Mai napság a nyelvi ellentétek azok, melyek népeket, országokat véres háboruba sodornak. Nyelvi és faji ellentétek mozgatói azoknak a nagy, vészthozó törekvéseknek, melyeknek neve pángermanizmus, panszlavizmus. Am eljön az idő, mikor az emberek napirendre térnek, kibékülnek a nyelvi kérdések felett. Hisz sokkal kényesebb természetű kérdések voltak azok, melyek a 30 éves háboru borzalmaival felidéztek. S ki óhajtja vissza ezeket az állapotokat a mi *felvilágosultabb* korunkban? Senki, sőt mindnyájan döreségnek tartjuk és elítéljük nem a felekezeti háborut, de a torzsalkodást is. Jövő századok fiai szánakoznak majd a mi nyelvi és faji harcainkon, mint mi a 30 éves vallásháborun.

Lehetnek államférfiak, lehetnek uralkodók, kik érdekből, vagy dicsvágyból óhajtják a háborut, de maguk a népek nem óhajtják azt. Nem, mert tudják, hogy e hatalmasok *másokat* küldnek halálba a *maguk* érdekeiért. Ezópus szerint a viaskodó bikák közül a gyengébb a mocsárba menekült, hová az erősebb üldözte s hol folytatták a viaskodást és összetaposták a mocsár lakóit, a békákat. Ugyanilyen sorsa van a háboruban a népeknek. A diplomatáknak, uralkodóknak, kik a háborut készítik, ritkán esik bajuk. Ellenben a nép ezrei borítják a csatatér. Ha Chamberlainnek első sorban kellett volna harcolni a spionkopp csatában, százszor is meggondolta volna, hogy megkezdje-e ezt a másokra annyi vést hozó háborut. Nem, nem, a nagy Napoleonok nem méltók az emberiség há-

Barta Jenő

női divat és vászon áruháza

MISKOLCZ

60 cm. széles **mintázott selymek** ... 45 kF
80 " **sima nyers** " ... 50 "
Valódi **angol vászon** ruhára ... 45 "
Czérna **batisztok** ... 30 "
Cosmanosi **Levantin** ... 13, 20, 28 "

Szepességi **vászon** 1 vég ... 4- frt
Hires **Barta-vászon** ... 6- "
1 vég **jó sifon** 23 méter ... 5:65 .
Fehér francia **pique** ... 40 kr.

Flotir kendők, paplanok, szőnyeg, függöny- és ágyterítők igen jutányos árban vásárolhatók.

Figyelmes kiszolgálás! Női- és férfi fehérneműek. Verseny árak

Főüzlet: Széchenyi-u. 96. sz. — Fióküzlet: Városháztér 5. sz. (Dunky fényirda alatt.)

lájára és érezzük, hogy Tolstoj a „Háboru és béke“-ben méltán méri az ő életére és tetteire a gyógyíthatlan csapásokat.

*

Az emberiség kezdetben mindig üldözte azokat, kik a polgárjogot nyert ferde nézetek és a közromlottság ellen nagy erkölcsi igazságokkal dolgoztak. Ma is csak így van ez, hisz van válásfelekezett, melynek tagjai nem vesznek fegyvert a kezükbe, hogy embert öljenek vele. Üldözik, bebörtönözik őket és szelid megadással türik sorsukat, de meg nem hajthatók. Ezeké a jövő s tudjátok-e miért? Mert a beszédnek maradó igazság nem ér semmit, csak a cselekvő igazság.

*

Milyen lendületet adna a béke földmívelésnek, iparnak, tudománynak! Most a nemzetek jólétét nálunk is, máshol is, a katonaság teszi tönkre. Abból a rengeteg pénzből, mit csak városunkban a katonaságra költenek, kitelnék egy teljes egyetem költsége. Ha mi a katonaságra fordított pénzt kulturális és ipari célokra adhatnók, utólrónók miveltésben akár Németországot.

*

Messze vagyunk még a világbéke nagy céljától, de a nemesek és jók minden országból kezdet fogtak, hogy a nagy célú vállaltva szolgálják. Ott vagyunk mi is, kis nemzet létünkre a nagy nemzetek, a küzdők sorában és „nem a mienk a legkisebb szerep.“ Európának legnagyobb szónoka, Apponyi Albert gróf szerez most is a párisi konferencián becsületet a magyar névnek.

Ábrándozásnak, utópiának mondják az örökbéke kérdését, de komoly valóság lesz az idővel . . .

Mert igaza van Garfieldnek, midőn azt mondja, hogy: a világtörténelem gyönyörű költemény, benne minden em-

ber egy-egy szó, minden nemzet egy-egy ének. E költeményeknek minden sorából isteni hangokat vél hallani az alázatos keresztyén s ezek az emberiség szebb jövő napjairól beszélnek, mik jönni fognak ezután.

Igazuk van a boxereknek.

Rettentő haragszunk a kegyetlen és gonosz boxerekre, akik vad dühvel gyilkolják le a szegény ártatlan idegeket.

Pedig hát nagyon könnyen érthető az ő forradalmuk, s ha jól és őszintén meggondoljuk, lehetetlen be nem látunk, hogy igazuk van.

Gondoljuk csak el, ha minket meglepne négy-öt idegen nemzet, s az versenyezve kezdene nálunk vasutat építeni, portékákat árulni, területeket vásárolni, szóval szípolozni minket, mint egy gyarmatot, s ráadásul még a vallásunkból is kitéríteni minket: vajjon milyen szívvel vennők mi azt?

Azaz, hogy bocsánatot kérek, nem jó példát hoztam fel, mikor magunkra hivatkoztam. Mi négyszáz éve nyugodtan túrjuk már, hogy idegenek élőködnek rajtunk, s fosztogassanak, mint gyarmatukat. Egyszer-egyszer feljajdultunk, felázadtunk ellene, de most már annyira megszoktuk, hogy magunk szavazzuk meg az idegenek uralmát minden tíz évben, s mikor a sors akar segíteni rajtunk, akkor is görcsösen ragaszkodunk a rabszolga-állapothoz.

Mi bennünk nincs nemzeti öntudat, mi eltűrünk mindent. De nézzük a világ bármely öntudatos nemzetét: eltünné-e azt, a mi Kinában történt?

A fehér fajnak szűk már az a két világrész is, amit meghódított. Mentül több földet foglal el, mentül több gyarmatot alakít, annál nagyobb az étvágya.

— A kis Európa elárasztotta s elfoglalta a fehér faj számára Amerikát, s gyarmatává tette Afrikát, Ausztráliát s Ázsiából is az Indiákat. Ezek a gyarmatok mind csak arra valók, hogy Európa számára termeljenek, Európának dolgozzanak. Az anyaország olyan jól alakítja a gazdasági viszonyokat, hogy a gyarmatok benszülöttei mind kész rabszolgái az ő népének. A kis területű Anglia alig termel már gabonát: a gyarmatok népe termeli ezt számára. Pár évtized múlva Angliában nem lesz egyéb, mint gyár, park és vadaskert. Amit a gyár produkál, azt viszik a gyarmatokba, onnan hozzák érte a kincset, a nyersterményt, az élelmiszert. A gyarmatok lakóinak munkájukból alig marad annyi, a mennyi az éhenhaláshoz elég, — a többi az angol népnek jut. Így dolgozik erre az egy népre temérdek milliányi szolgálhad. És ugyanugy tesz a német, a francia, az olasz.

Persze, hogy hamar elfogy a föld ebben a mohó osztzkodásban. Maholnap nem lesz már hol gyarmatokat alapítani. Azért éheztek rá a hatalmak Kinára. Óriási terület, temérdek lakossal. Ipara kevés, gazdaságilag még nincs kiszípolozva. Az isten is gyarmatnak teremtette.

Igy gondolkodtak s megkezdték a vér és zaj nélküli alattomos háborút, a melynek a vége Kína elfoglalása, gyarmattá súlyosztése lett volna. Vasutakat építettek, kikötőket béreltek, óriási bevitt fejlesztettek. Csak Németországban 90 gyár alakult tisztán arra a célra, hogy Kinát ellássa iparcikkkel. Ezeknek a gyáraknak a munkásait, részvényeseit mind Kína tartotta volna.

És fokozott mértékben kezdtek aggodni a kínaiak lelki üdvössége miatt s csapatostul küldözték hozzájuk a hitértítőket. Persze, mert a melyik kínai keresztyényé lesz, az már félig levetkezi kínai nemzeti jellegét.

TARCZA.

Vigadj magyar!

Vigadj magyar! Bár nincs farsang,
Muzsikaszó járja,
Ne folyjon a szemeidből
Könnyeidnek árja.

Ne gondoldj a hon sorsával,
Majd gondold a „német“,
Áldott egy jó teremtés ő
Óh, be szeret téged.

Lassan, óva nyír, mint birkát,
Hogy ne fázzon bőröd,
Az ollóját bárha érzed,
Lojális vagy, türod.

S ha lehuz is egy bört rólad,
Marad még hat rajtad.
Huzd rá cigány, a vakapád,
Ott a hol elhagytad!

. . . Szól a nóta, óh mily szépen
Lejtenek a párok,
Bécsi piros a kendőjök,
Suhogó szoknyájok.

Bár az ára fizetetlen,
Soh' se gondoldj rája!
Arany kalászt ringat most is
Alföld rónatája!

Fizetni már ősi virtus,
Hadd szóljon a nóta; —
Mít nekünk a harmincznégyes
— Hatvanhatos kvóta!

Vigadj magyar, az ajkadról
Ne hallják a zokszot,
Majd beteszi az „Utolsó“,
A kaput, — az ajtót.

B. L.

Fürdőbe kell menni!

— Fürdői levelek. —

— A „Szabadság“ eredeti tárczája. —

II.

Karlsbádban vagyunk. Ebben a nagy világfürdőben, ahol mesés fény és pompa kápráztatja el a szemet. Nem is fürdő már ez, hanem egy szép világváros. És milyen érdekes város! Lent a szűk völgy ölén

folydogal a Tepl patak. Olyan, mint a Szinva. De még sem olyan, mint a Szinva, mert a Tepl pataknak nemcsak a partja, hanem a medre is kemény kockakövekkel van kirakva s a tisztán csörgedező patak vizében pisztrángok uszkálnak. A patak mentén a Stadtparktól a Pupp-szállóig van a város legszebb utcája: az Alte-vise. Itt vannak a hivatalok, remek színház, a Ferencz-József-fürdő és a legfényesebb üzletek. Ezt az utcát egymás mellé épült négyemeletes paloták szegélyezik. A paloták háta mögött a mint a hegy emelkedik — egy másik utca vonul, melyen szintén négyemeletes paloták épültek. Így van még föl a hegy tetejéig két-három utca, mind nagy emeletes palotákkal. Karlsbad egy hegyen épült város, a völgyből tekintve úgy tűnik föl, mintha az emeletes paloták egymás tetejébe épültek volna. S a mi különösen meglepi az embert az, hogy ha bármelyik utcán ha p. o. kelet felé elindul az ember és megy folytonosan ugyanabban az irányban, egyszer csak azt veszi észre, hogy oda jutott, a honnan elindult. Igen, mert a hegy kupalaku s a palotasorok köralakban épültek.

Valóban bámulatba ejti az embert, hogy

Kína türte egy darabig ezeket az iparkodásokat. Most aztán megmozdul s félreérthetetlenül tudatja a világgal, hogy önálló, szabad nemzet és ország akar maradni s egy csepp kedve sincs Európa gyarmatává lenni.

Egy öntudatra ébredt nemzet ereje és haragja nyilatkozik a boxerek harczaiban. Irtózatossan vad és kegyetlen dolgok történnek ott — de hát a fellázadt nemzeti öntudat mindenütt vérrel szokott dolgozni, nem kölni vízzel. És bizony a nagy francia forradalom még sokkal szörnyűbb jelenségeket is produkált, mégis legfenségesebb megnyilatkozása volt az emberiség őseréjének.

Európa Kinának nemzeti és állami létét támadta meg, egyszerűen gyarmatává akarta tenni; — minél veszedelmesebb, életbevágóbb volt ez a támadás, annál irtózatossabb a nemzeti öntudat reakciója, a melyet felidézett. — Szabadságharc az, az egész világ ellen vívott szabadságharcza egy nemzetnek, a melyről kikiáltották, hogy haladoklik s már osztozkodni kezdtek az örökségén. Most megmutatja, hogy él és élni akar s hogy nem lesz rab-szolga, még ha európai kulturát kap is a szabadságért cserébe.

Ausztria nem küld csapatokat Kinába. Minek is küldene? Ő ott nincs érdekelve. Neki van itthon gyarmata: engedelmes, jámbor, nyirható és nyuzható, mint a kezes bárány. Maga viszi oda a gyapját minden esztendőben, hogy legyen szives lenyirni s elhasználni. Az osztrák gyáraknak nem kell Kinába küldeni a gyártmányaikat, hogy eladassák. Megveszik azt a jó Magyarországon s ad érte cserébe bort, buzát, táplálja vele az osztrák iparosokat, kereskedőket, munkásokat, míg a saját gyermekei éheznek itthon. Ép úgy, mint a hogy Angliának éheznek az ő gyarmatai.

És ebben a gyarmatban nincsenek boxerhajlandóságok. A mik voltak is valaha, szépen elcsitultak. Nem lázad fel az idegenek uralma ellen, nyugodviseli gyarmati állapotát. És szidja a boxereket, hogy miért nem akarnak olyan engedelmes szolgák maradni, mint ő.

Csakugyan szerencsés ország ez az Ausztria!

Buza Burna.

Magyar ipar.

Örömmel jelenthetjük, hogy kereskedőinkhez intézett felhívásunknak megvolt a maga eredménye, s őszintén bevalljuk, hogy kellemesen csalódtunk azon feltevésünkben, miszerint honi árak nálunk nem találhatók. Ellenkezőleg, arról győződünk meg, hogy egyes czégek valóságos becsvágygyal kutatják fel és portálják a hazai beszerzési forrásokat. Legyen elég e tekintetben a Rosenberg Gyula alább közlött kimutatására utalnunk, ki nőidivat, vászon szőnyegárkban, tehát olyan czikkekből, melyekben iparunk gyenge, nem kevesebb, mint huszonegy-féle hazai gyártmányt tart raktáron, de elismeréssel szólhatunk más kereskedőinkről is, kik szintén igyekeznek hogy a többiek mögött ne maradjanak.

Enntal tudatjuk azt is, hogy a »Magyarország« példáját követve *jövőre állandó hirdetési rovatot nyitunk a honi ipart pártoló kereskedőink számára.* Vagyis állandóan hirdetjük, hogy melyik helybeli kereskedőnél miféle honi iparczikkek kaphatók? Nemcsak ezt tesszük, de állandóan, soha sem lankadó kitartással hirdetjük a vevő közönségnek is hogy:

**Magyar ne áruld el hazádat!
Magyar ne koldusítsd hazádat!
Magyar becsüld meg hazád iparát s első sorban mindég azoktól a kereskedőktől vásárolj, ne csak honi iparczikket, de ha az nincs egyebet is, kik hazafiságuknak csalhatatlan jelét adják a magyar iparczikkek pártolásával.**

Nos uraim! Tessék erre a hirdetésre pályázni minden kereskedőnek, még pedig maga jól felfogott érdekében.

Újólág kérjük a kereskedő urakat, hogy raktáron tartott hazai árúknak jegyzékét velünk minél előbb közölni sziveskedjenek.

Még csak egyet! A mint a napokban egy reszelőt vásárolva, hazafelé tartok, találkozom egy ismerősömmel, ki a reszelőt tölem elveszi s kárörvendő gunyos mosolygással nézegeti. Végre megszólal: „ejnye te nagy iparpártoló, hát te külföldi reszelőt vásárolsz s azt se tudod, hogy itt helyben is van reszelővágó?” Biz én röstellve vallottam be, hogy nem tudtam s így van ezzel tán sok más is. *Azért tisztelettel kérjük helybeli iparos polgártársainkat, hogy addig is, míg a helybeli iparosok munkából egy kiállítás rendezhetünk, gyártmányaikat, illetve azok nevéjegyét velünk közölni sziveskedjenek, azt is állandó hirdetési rovatunkba felvehessük.*

Eddig a következő kereskedők küldötték be honi árúik lajstromát:

Rosenberg Gyula nagykereskedő ezeket írja:

Eleget téve a »Szabadság« legutóbbi főszo írásának, készséggel közlöm az üzletemben kapható hazai gyártmányu czikkeket, a melyek jóságra nézve jóval fölülmulják a csehországi gyártmányokat — arra nézve pedig nem drágábbak azoknál.

Wein Károly és Társa szepességi vászon, damast és asztalneműgyáros Késmárk.

Klein Testvérek házi ipar czikkegyára Mező-Berény.

Lőw Eduárd és fia gyapjuszövet és posztógyáros Zsolna.

Serg Vilmos pokrócz és posztó gyáros Brassó.

Strikker Henrik posztó és pokrócz gyáros Gács.

Klingler Henrik bőr és parqettgyáros Pozsony.

Silberberg és Hofman pamut és vászon gyárosok Igló.

Fischer Gusztáv utódaí zsinór és paszomány gyáros Budapest.

Magyar Textil ipar részv. társaság chiflon és vászon szövődéje Liptó-Rózsahegy. Besztercebányai pokrócz gyár részv. társaság Besztercebánya.

F. I. Lotz pokrócz és posztó gyáros Brassó Besztercebányai Parqettgyár részv. társaság Besztercebánya.

Goldberger Sámuel F. és fiai Ó-Budai kékfestőgyáros.

az az egy forrás, az ugynevezett Sprudel-forrás, micsoáa jólétet és gazdagságot teremtett itt. Igen, mert Karlsbadban bármiképpen keresed is, se koldust, se szegény embert nem találsz. Itt minden ember, az elsőől az utolsóig, meg van a sorsával elégedve. Az az utca seprő német, a ki egész álló nap arra ügyel, hogy a sétáló közönség és a lényesebbnél lényesebb fogatok után nem marad-e hátra valami szemét, hogy azt azonnal eltakarítsa, épp olyan urnak érzi magát, mint a polgármester. A különbség közöttük csak az, hogy a polgármester pennával, ő pedig seprővel dolgozik. S mondhatom, hatalmasan dolgozik. Ha a szivarvéget eldobod, nem marad az ott három percig sem, az utca-seprő eltakarítja. Van is itt olyan tisztaság, a melyet Magyarországon sehol sem találsz. Száraz időben nincsen por, eső után nincsen sár. Szeretném, ha Soltész Nagy Kálmán polgármesterünk egyszer itt tanulmányozná a köztisztasági ügyeket.

Az imént azt mondtam, hogy egy forrás, az u. n. Sprudel-forrás teremtette itt ezt a nagy jólétet. Ezt azért mondtam, mert ugy hallottam, hogy a többi források nem önálló források, hanem ezeknek a vizét a Spru-

del-forrásból csak elvezették; ezért van a többi forrásoknak kevesebb hőfoka, mert az elvezetés és távolság folytán a víz veszít hőmérsékletéből és erejéből. Ha ez igaz, akkor ezt is okosan és helyesen csinálta a német, mert ha itt csak egy forrás volna, akkor azaz ötvenezer vendég, mely itt ez idő szerint tartózkodik és az a harmincezer benszülőtt lakos reggeltől estig sem juthatna egy pohár vízhez. Van itt vagy husz forrás. Legtöbben azonban a Sprudel, Mühlbrunn és Kaiser-brunn vizét isszák.

Nagyon érdekes itt reggel a víz-ivás. A fürdő közönsége rendszerint ilyenkor találkozik egymással: mert ebben az időben mindenki a forráshoz siet. Itt állapítják meg az ismerősök a nap programját. A víz-ivás reggel 6 órától 8 óráig tart, a mikor is a Sprudel-forrás csarnokában, valamint a Mühlbrunn csarnokában városi zenekarok játszanak. Van itt három városi zenekar, melynek minden tagja csupa művészekből áll. Vonós és fuvó hangszereken oly remekül játszanak ezek a hunczut csehek, hogy igazán gyönyörűség őket hallgatni. Nagyon természetes, hogy én ezeket a reggeli hangversenyeket soha el nem mulasztottam. De nem mulasztottam el az estelieket sem; tudni kell

ugyanis, hogy minden este 8 órától 10 óráig az egyik zenekar a Stadtparkban, a másik zenekar pedig a Pupp-vendéglő kertjében játszott. No de most már nagyon messzire elmentem a vizivástól. Terjünk tehát vissza. Azt gondold te nyájas olvasó, a ki még Karlsbadban nem voltál, hogy az a vizivás reggel csak olyan könnyen megy, hogy veszed a poharat, odamegy a forráshoz, telemerited és iszol. Hohó, nem olyan könnyen megy ám az. Reggel fél hét órakor már oly rengeteg közönség van a források körül, hogy oda ugyan nem jutsz. A szigorú rendet és fegyelmet be kell tartanod. A ki korábban jött, az hamarabb iszik. A ki később jött, annak jó messzire el kell menni a forrástól, egészen az egymás után ballagó közönség hosszú sorának a legvégéig és beállni a sorba legutolsóinak. Hiába van itt Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Szilágyi Dezső és más külföldi hatalmas ur, ezeknek a nagy uraknak éppen ugy sorba kell állni, mint a legközönségesebb embereknek s néha félóra is eltelik, a míg vízhez jut. Hiába, itt nincs személyválogatás.

Teljes lehetetlenség, hogy itt az ember csak egy percig is megunja magát. Egész álló nap van itt látni vagy hallani való. Én

Spitzer Gerzson és fiai O-Budai képfestő-gyáros.

Dugaresói pamutszövő gyár részv. társaság.
Torontali Szőnyeggyár Részv. Társ. N.-Beckerek. Perzsa móera kézzel csomózott Smyrna gyáros.

Első Székely Szövőgyár Részvénytársaság Szepesi-Szt.-György. Asztalnemű, törülköző. Székely- és csángósövetgyár.

Első Magyar Géphimző-gyár Mayer, Hofer és Társa Poddin. Fehér és színes mechanikai himzések.

Kiemelendők: *Wein Károly* és társa mivel gyártmánya minden tekintetben büszkeségére válik a magyar iparnak.

Klein Testvérek kiváló jó házi szövésű asztalneműi.

Lőw Eduárd és fia ugy női, mint férfi kelméi kiváló jók.

Scherg Vilmos brassói pokrócz és posztói elismert jók.

Stricker gácsi posztói kiváló jók.

Klinger Henrik igen jó bőrvásznat és parquetteket készít.

Silberberg és Hoffman kiváló pamut vásznakat.

Magyar Textil-ipar jó Chiflont.

Besztercei pokróczgyár kiváló pokróczot.

F. J. Lotz Brassó kiváló pokróczot és posztót.

Goldberger Sámuel F. és fiai többszörösen kitüntetett képfestő cikkei kiváló jók, felülmulhatlanok.

Spitzer Gerzson és fiai szintén igen jók. A többi jelentéktelenebb összeköttetéseink nincsenek felsorolva.

Egyben azt vagyok még bátor megjegyezni, hogy új vászon- és fehérenemű üzletben annak fennállása óta szigorú szabott árak vannak!"

Jurácskó Bélánál kaphatók:

Nagyváradról Friedländer-féle szalmakalapok.

Nánásról szalmakalapok.

Pelikán és Gyukics-féle nemez-, kemény- és puhakalapok, Budapest.

Engel A. gyárából bőr- és posztósapkák Budapest.

Falkenstein Soma könyv-, papír-, író-, rajz- és hangszer-üzletében kaphatók:

Iskolai szerek *Rigler József* Edde, Bpest.

Könyv beszerzés *Lampel Róbert* (ezel. *Wodianer F.* Bpest).

legjobban szerettem a Pupp vendéglője mellett tartózkodni. Leültem ott egy padra, s dámultam a sétáló közönséget. És ez nem közönséges látvány. A világ minden részéből látni itt embereket. Arab, török, néger mellett ott sétál az amerikai milliomos. Festői szépségű hölgyek után ott czammognak a lompos vénasszonyok. És ez így váltakozik folytonosan. A beszéd mindenféle nyelven folyik. A Babel tornyának építésénél aligha lehetett nagyobb nyelvzavarodást találni, mint itt. A német nyelv után a magyar nyelvet lehet hallani legnagyobb terjedelemben. Hja hiába, a magyar ember nagyon szereti a töltött káposztát, a paprikás eledelt és a jéghideg bort. Ezek rontják meg idő előtt a gyomrot s a szegény ember ide jut.

Se a színházban, se az orseumokban nem voltam. Pedig érdemes lett volna ezeket is megtekinteni. De hát nem tehettem, mert alig egy heti karlsbadi üdülés után a „Szabadság”-ban megjelent támadó cikk haza szólított.

Most itt vagyok Baldócson, a baldóczi fürdőben, melyről legközelebb ír

Ruttkay Menyhért.

Papír beszerzés Első magyar papír-ipar r. t. Irószer beszerzés Első magyar íróngyár Bpest.

Író toll beszerzés Első magyar acél író toll és tollszár Bpest.

Festék- és tinta beszerzés Müller testvérek Bpest.

Hangszer beszerzés Több magyar készítőnél.

Gedeon András könyv- és papírkedő *Széchenyi-utca 32.*

Finmei papírgyár (gyári védjegy 3 harang.) Író- és fogalmazó, levél- és rajzpapír ivben vagy tekerésben, itatópapír.

Első magyar papíripar r. t. Mindennemű csomagoló színes, borító, szürke papír.

Rigler-féle részvénytársaság. Finom levél-papír dobozokban és mappákban, kártya- és névjegypapír, levélboríték, füzetek, jegyzet könyvek, üzleti könyvek, másoló könyvek, rovatos papírok, irkák, iskolai füzetek stb.

R. J. E. Gizella-telep Visegrád. Faárúk, rajzablak, vonalzó, tollszárak stb.

Szénássy Béla Budapest. Vászonnepapír fedelő füzetek, jegyzet és gyakorlat könyvek.

Wendt és társa Budapest. Üzleti és bevásárló- és jegyzetkönyvek.

Müller testvérek Budapest. Író-, másoló- és színes tinták, tusch, festék, pecsétviasz, ostya, folyékony gumi.

Első magyar íróngyár Budapest. Fekete és színes ironok, pastelek és kréták.

Schuller József Budapest. Toll és tollszár, másolópapír, indigó papír, rajzszög stb.

Schneider D. Budapest. Művirág- és művirágalkatrészek, preparált pálmák stb.

Edelmann Mór-tól kaptuk a következő sorokat:

Tekintetes Szerkesztőség!

Becsés lapjában a „Magyar ipar” című cikkét olvasva, tisztelettel értesítem, hogy szerény magam is szükségilem 7/8-ad részét magyar gyárosoknál fedezem és csakis olyat szerzek be külföldről, mi egyáltalán Magyarországon semmiképp se kapható. — Bár a verseny (konkurencia) miatt nevekkkel nem szolgállok, de kívánatra üzlethelyiségemben a számlákat megmutathatom, bebizonyításként annak, hogy tényleg állításaim, sőt azt is, hogy saját műhelyem van berendezve, hol új arany- és ezüst árúk készíttetnek, sőt minta, vagy rajz után bármit elkészítek és ezen műhely, miután magam is tanult iparos vagyok, saját vezetésem és felügyeletem alatt dolgozik.

Tisztelettel
Edelmann Mór.

Braunfeld Zsigmond-tól kaptuk a következő sorokat:

T. Szerkesztőség.

Folyó hó 1-én b. lapjában megjelent a „Magyar ipar” cikkre vonatkozólag van szerencsém b. tudomására hozni, hogy üzletemben több magyar gyártmányú cikk kapható, miről szíveskedjen b. rovatjában szintén megemlékezni.

Bizonyítékot szívesen nyújtok bárkinek, ki erről meggyőződni kíván.

Teljes tisztelettel,

„Amerikai Áruház.”

Berliner J. divatáru kereskedő írja:

Tekintetes Szerkesztőség!

B. lapjában fölhívja, hazai ipartartó és elárúsító kereskedőket árúk ismertetésére, tehát megfelelek ebbeli kívánságának és értesítem, hogy üzletem megalapítása alkalmával már érezve e kötelességet, sulyt fektettem arra lehetőleg hazai gyártmányt tartani melyet sikerült is következő cikkekből megszerezni u. m. *Puha és kemény kalapok*

Bpest, Pozsony és Temesvár. Minden nemű és idényű sapkák nyakkendők Bpest. Czipők Bpest, Szepes-Béla Uj-Pest és Rákospalota. *Papucsok* Szeged, Baja, Eszék, Szabadka. *Szalmakalap* Hajdu-Nánás, Nagy-Várad. *Uri fehérenemű és turista ingek*, Budapest és Kassa. *Kézi és láda bőrdobók (koffer)* Bpest, utóbb csak saját gyártmányú Miskolczi. *Kézi táskák*. Bpest, M.-Sziget és Ungvár, *Toilett cikkek* Bpest, Kassa és Debreczen.

(Folyt. köv.)

A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara 615/900. sz. alatt a következő felhívást intézte a helybeli könyvkereskedőkhez:

A közeledő tanév alkalmából van szerencsénk b. figyelmét felhívni a *hazai ipar* termékeire, melyek a tanszerek, író toll, papír stb. tekintetében nemcsak versenyképesek, de az igényeknek is minden tekintetben megfelelőek.

Bizonyára felesleges helyi kereskedőosztályunk előtt a hazai ipartólásának jelentőségét kiemelni, mert meggyőződésünk, hogy kereskedő osztályunk minden lehető elkövet, miszerint ott, a hol versenyképes hazai áru van, ezt bevezesse és fogyasztását előmozdítsa.

Szíves figyelmébe ajánljuk azon körülményt, hogy a helybeli iskolák hazafias vezetői a tanulókat utasították magyar származású árucikkek bevásárlására és ők maguk fogják ellenőrizni, vajjon a beszerzett iskolai szerek, eszközök tényleg honi termékek-e?

Egyben közöljük, hogy jelen iratunk tartalmát a helybeli iskolák vezetőségének tudomására hoztuk.

Miskolcz, 1900. július 15-én.

Kereskedelmi és Iparkamara:

Radvány István,
kir. tan., elnök.

Sugár,
h. titkár.

A magyar papír védőjegye. A közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg meghagyta az iskolai hatóságoknak, hogy csupán olyan iskolai füzeteket, jegyzeteket, irkákat és iskolaszereket használtassanak, melyek magyar készítmények. E rendelkezésből kifolyólag a kereskedelmi miniszter fölhívta az összes magyar papírgyárakat, hogy rendes és állandó gyári jegyeket alkalmazzanak gyártmányaikra s minden cikküket lássák el védőjeggyel; a miniszter gondoskodni fog róla, hogy külföldi gyárak ne utánozhassák e védőjegyeket. Nehogy azonban a papírgyárak visszaéljenek ezzel az alkalmalmmal s a papírneműek árát nagyon felemeljék, a kereskedelmi miniszter időről időre összehasonlító adatokat fog beszerezni a külföldi gyárak áráiról, a közoktatásügyi miniszter pedig a hazai árukról fog információkat szerezni félévenként.

Válasz a „B. M. L.” „Magyar Ipar” című közleményére.

Laptársunkban fentti címmel egy közlemény jelent meg, melyre következőkben válaszolok:

Senki sem lesz képes sem az első, sem a második közleményemből kiolvasni, hogy az a kereskedőket mint osztályt sértené, s pláne a tisztességes kereskedők ellen irányulna.

Miért fáj hát önnek olyan nagyon, ha mi a többire szegyenét hozó szédelőket ostromozzuk?

Minden helybeli kereskedőtől nem várok feleletet felszólításomra: egyelőre mondjuk csak a *sovénéktől*. Eljön az idő, mikor a haszon kimaradása hazafiasokká teszi majd azokat is, kik most, *hihetőleg csupa szerénységéből*, még nem közlik raktáron tartott hazai árúk jegyzékét.

Többet nem foglalkozom a cikkíró handabandájával. Ennyire sem volt érdemes.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** *Zelenka* Pál ág. ev. püspök Kalteulentgebenből, hol több héten át időzött üdülés céljából, holnap székhelyére visszaérkezik. — *Soltész Nagy* Kálmán kir. tan. polgármester tegnap Igó Fűredre utazott, ahol szabadságidejét fogja tölteni. — *Szombati* Sándor, a tűzoltó egyesület főparancsnoka holnap kezdi meg néhány heti szabadság idejét, mely idő alatt teendőit *Eötvös* Lajos alparancsnok látja el.

— **Esküvő.** Ma esküszik örök hűséget *Husztin* János *Schliffka* Frigyes bájos és művelt lelkű leányának, *Ottlikának*, a helybeli ev. ref. új templomban.

— **Halálozás.** Alólirottak a fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett kedves nőnek és testvérnek *Roszt Ferenczné* szül. *Tögel Genovénának* folyó hó 2-án, reggel 2 órakor, életének 52-ik, boldog házasságának 29-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele s hosszabb szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak drága földi pormaradványa folyó hó 4-én d. u. 4 órakor fog a diósgyőri vas- és acélgyár, Gyár-utca 9 sz. alatti lakásából a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra kísértetni. Az egésztestelő szentmise áldozat f. hó 6-án, hétfőn reggel 8 órakor fog a diósgyőri róm. kath. anyaszentegyházban a Mindenhatónak bemutatni. Diósgyőr, 1900. augusztus hó 2-án. *Roszt* Ferenc férje. *Tögel* János, *Tögel* József, *Tögel* Rezső, *Tögel* István testvérei. Áldás és béke lengjen drága porai feltt!

— **Az ügyvédek nyudijintézete.** Az igazságügyminiszter leiratot intézett az ügyvédi kamarákhoz, melyben kijelenti, hogy az ügyvédi nyudijintézet eszméjét felkarolja és ígéretet tesz, hogy azt bensőbb megfontolás tárgyává teszi. Ebből az okból most felhívta a miskolci ügyvédi kamarát is részletes jelentéstétel végett. A miniszteriumban az összes ügyvédi kamarák jelentéseit beható tárgyalás alá veteti és a tárgyalás befejeztével az eredményt tudatni fogja a kamarákkal.

— **A vasutasok végkielégítése.** A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a nyudijra vagy más egyéb ellátásra igényvel nem bíró végleges minőségű m. kir. államasági alkalmazottak az esetre, ha nekik a szolgálat 70. életévük meghaladása miatt mondatik föl, egy évi fizetés végkielégítésül adassék, ha hivatalnokok — és félévi fizetés, ha szolgák.

— **Esküdtszék.** A miskolci esküdtszék előtt a IV-ik czyklus szeptember hó 3-án veszi kezdetét s tartani fog több mint 17 napon át, amennyiben eddigelé 14 bűnügy van kitűzve tárgyalásra. Az esküdtszék tagjainak kisorsolása e hó 14-én leend a kir. törvényszéknél.

— **Égő fálya.** *Tábori* Emilia 23 éves cselédeleány tegnapelőtt tüzet rakott. Hogy pedig ez hamarosan menjen, petróleumot öntött a már égni kezdő tüzelőfára. E közben a petróleumos-üveg explodált, a mitől a leány ruhája tüzet fogott és az egész teste össze-vissza égett. Meg is halt.

— **Vasárnapi munkaszünet a vidéken.** A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet adott ki, melyben szigorúan meghagyja, hogy a vidék azon fűszerkereskedői, kik egyttal dohánytözsédét is tartanak, szintén kötelesek üzleteiket vasárnapokon zárni, dohányt és szivart azonban a kapu alatt, vagy az üzlet előtt árulhatnak. A hatóságokat pedig szigorúan utasítja e rendelet betartásának ellenőrzésére.

— **Villámcsapások.** Kurittyánban tegnapelőtt óriási zivatar volt, melynek két áldozata van. A gyilkos villám halálra sujtotta *Scabó* János és *Fehér* István mezei munkásokat abban a pillanatban, amint a zivatar elől az utszéli fák alá menekültek. Mind a

ketten valósággal szénné égtek. — Külső Böcsön pedig a villám *Boncsér* Mihály házat felgyújtotta. A segítségére siető *Boros* János és *Szabó* László épen beakartak hatolni a szobába, hogy a mit lehet megmentenek, de de ez vesztükre történt, mert ebben a pillanatban az égő gerendák leszakadtak s maguk alá temették a derék embereket, kik közül *Boros János szénné égett, Szabó Lászlót pedig félholtan húzták ki a romok alól.*

— Kis-győrben *Nagy* Annánét fosztotta meg életétől a villám. A rettenetes zivatar utközben érte utól, mire egy faóriás alatt keresett menedéket, de vesztére, mert a villám épen azt a fát sujtotta, s így a szegény asszony is ott lelte halálát. — Forrón szintén áldozatokot kívánt a nagy zivatar, mely alkalommal a villám a *Farkas* Károly házába ütött s az ott lévő *Farkas* Károlynét s gyermekeit, a 9 éves Pistát és 1½ éves Margitot agyonsujtott.

— **Párisba!** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter — mint már többször említettük — a párisi kiállítás tanulmányozása céljából 200 önálló iparost és munkást küld ki 400, illetve 300 korona ösztöndíjjal, kik f. hó 5-én, vasárnap reggel 8 óra 40 perczkor indúnak Budapestről külön vonaton s érintve Pozsonyt, Bécs, Salzburg, München, Ulm, Stuttgart, Mühlacher, Karlsruhe, Appenweier, Strassburg, D'Avricourt városokat, f. hó 7-én reggel érkeznek Párisba. Városunkból e tanulmányutra nyomdánk műszaki vezetője *Vagács* Mihály és *Hradil* Rezső festő élvezi e kedvezményt. A Párisba utazás nem igen lehet kellemes ez alkalommal, miután ez utat — rövid 1—2 órai megszakítással — 50 óra alatt egyfolytában teszik meg. Segély más megszorítások miatt többen visszaléptek az uttól.

— **Öngyilkosság.** *Komjáthy* Bertalan földbirtokos pár nappal ezelőtt *Gálos* Gyula m. á. v. hivatalnok látogatására Miskolcra jött. Hétfőn este, mikor aludni tértek, *Komjáthy* Bertalan levette a falon függő hat töltényű revolvert s föbe lötte magát. Szörnyet halt.

— **Tüzesetek.** Borsodvármegye területén az elmúlt hónapban 87 tüzeset fordult elő. Ebből 28 esetben gyújtogatásból eredt a tűz.

— **Végtárgyalás.** Mult 1899. év szeptember hó 24-én *Sz. Tóth* János diósgyőri vasgyári lakos, bányász a *Nemes* Ferencz hegyőr őrizetére bízott szőlőbe almát vett fel, a miért a hegyőr kérdőre vonta, majd szóvitába keveredtek, a minek az lett a vége, hogy *Sz. Tóth* János bottal és fejszével fenyegetőleg kergette a hegyőrt s ez meghátalva elfutott. — Ezért *Sz. Tóth* Jánost hatóság elleni erőszak büntetése miatt vad alá helyezték. Ezen ügyben *csütörtökön f. hó 2-án* megtartott végtárgyalás alkalmával, a melyen *Ortvay* Miksa kuriai bíró elnökölt, a vádhatóságot dr. *Somossy* András kir. alügyész képviselte, vádlottat pedig *Friedman* Viktor ügyvédjelölt, fiatalságunk rokonszenves és ambiciózus tagja védte. A bizonyítási eljárás befejezése után, a kir. alügyész vádlott szigorú megbüntetését kérte, védő az enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett kér ítéletet, mire a kir. törvényszék rövid tanácskozás után *Sz. Tóth* Jánost a hatóság elleni erőszak büntetéseben bűnösnek mondta ki s az enyhítő körülmények figyelembe vételével 1 hónapi fogházra ítélte.

— **Tűz.** *László-Falva* borsodmegyei kis községben tegnap hajnalban tűz ütött ki. A veszedelmes tüzvész rövid idő alatt *tizenhét házat* hamvasztott el.

— **Pénzhamisítás.** A törvény minden szigorú intézkedése dacára nem szűnnek meg a pénzhamisítások. Ujabbán azon gyakorlatot vették elő, hogy a 2 fillérest, mely nagyságra és hátlapjára teljesen és csak a vastagságában különbözik a 10 fillérestől, ugyanazt fonccsal vonják be és így hozzák forgalomba és azzal különösen a munkásné-

pet csalják meg a nagyobb pénzváltás és fizetésnél.

— **Tánczvizalom.** A diósgyőr-vasgyári iparos ifjuság 1900. évi augusztus hó 19-én a „Ládi” nevű erdőben, a gyári zenekar és *Bogár* Vincze közreműködése mellett zártkörű nyári tánczvizalmat rendez. Személyjegy 1 korona 40 fill. Család-jegy (három személyre) 3 korona. A tiszta jövedelem a gyártelepen létesítendő róm. kath. templom javára fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a multság a nagy étteremben fog megtartatni.

— **Az ujonclétszám felemelése és a honvéd-tüzérség.** Talán megvalósul azoknak a magyar politikusoknak jogos óhaja, akik évről-évre követelték hosszú idő óta, hogy a m. kir. honvédség tüzérséggel egészítsék ki. Az ujonclétszám fölemelésére vonatkozó tervekkel együtt most készülnek ugyanis a honvédelmi miniszteriumban a honvédségnek tüzérséggel való felszerelésére vonatkozó tervek is. Az ujonclétszám emelésére vonatkozó terv szerint mindazokat a honvédegyeségeket, melyeknek most csak három zászlóaljuk van, négy zászlóaljra fogják kiegészíteni s ekképen a honvédegyeség tizennyolcz új zászlóaljjal gyarapodnék. Állítólag a honvédségnek ez a kiegészítése tulságos új kiadást nem okozna, mert minden honvédezednél már most megvan egy háboru esetén felállítandó pótzászlóaljnak nemcsak kerete, hanem teljes felszerelése és fegyverzete is. Tetemesebb költséggel jár a honvéd-tüzérség szervezése. A törvényhozás elé, az osztrák viszonyok miatt, ezek az újítások az idén nem kerülnek, s egy évre még az ujonclétszámát provizorium alapján a régi marad.

— **Adományok.** A Generáli biztosító társaság 60 koronát, a Duna biztosító társaság 20 koronát adományozott az önkéntes tűzoltó-egyletnek, mely nemes lelkű adományért ez uton fejezi hálás köszönetét az önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága.

— **A Borsodi Bükk-Egylet** augusztus hó 5-én sétakirándulást rendez a *Nagykőmázsa* tetőre (384 m.) Indulás d. u. 2 órakor az Erzsébeterről. Hölgyek Miskolcztól Tapolczáig az utat kocsin tehetik meg. Találkozás a tapolczai vendéglőnél 3 óra 30 perczkor. A kik kocsin óhajtanak jönni, azok jelentkezzenek *Weidlich* Pál egyleti pénztáros kereskedésében, ugyanitt 1 K 20 f. fizetendő le kocsibér fejében. Jelenkezési határidő augusztus 4-e d. u. 5 óráig bezárólag. Gyalogolás 2 órai (Miskolcztól 5 órai) séta. Vezető: *Polatsek* Gyula. Miskolcz, 1900. aug. 1-én. *Petro* József, ü. v. alelnök. *Kühne* Adolf, titkár.

— **Kedélyes rab.** Egy kedélyes atyáft szállítottak be az éjjel a rendőrségre. *Kiss* Györgynek hívják. Mikor az ittas atyáfnak az inspekeziós rendőrtiszt megmondta, hogy az éjjel ők fogják elszállásolni, a derék magyar kedélyesen kérdezte meg, *hát vacsorára mit fognak adni?* — Beesukták aztán a kóterbe.

— **Kedvezmény a külföldön élő hadköteleseknek.** A honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyttesen elhatározta, hogy azok az állításkötelesek és a hadsereg nem tényleges állományába tartozó egyének, kik a külföldön tartózkodnak és a honi kereskedelem érdekében működnek és ezt hirtelt érdemlőleg bebizonyítják, a következő kedvezményben részesülnek: az állításkötelesek az esetben, ha a konzulátusnál „alkalmas”-nak vagy „kevésbé alkalmas”-nak találtattak, nem tartoznak a rendes sorozóbizottság előtt megjelenni. Az ily módon besorozottak szolgálati idejüket 24-ik életévökig elhalaszthatják. A hadsereg nem tényleges állományába tartozó oly hadkötelesek pedig, kik külföldön a honi kereskedelem érdekében működnek, a fegyvergyakorlatok és ellenőzési szemlék alól teljesen fel vannak mentve.

x **A legizletesebb asztali víz,** a „Kristályt” Szent-Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint

egészséges ásványvíz, több száz orvos által ajánlva van. 4*

Női-, férfi- és gyermek-fehérművek

legjobban és legolcsóbban vásárolhatók

Barta Jenő előnyösen ismert nődivat-

**és vászon-áruházában Miskolcz, Széchenyi-
utca 96. szám. 2-3**

x **Lábizzadás** ellen kitűnő hatásműve **hintőpor** egy doboz 30 kr. — **Egészségi gyermekhintőpor** a hipállás megakadályozására, kiváló **deszinficiáló hatásműve**, egy doboz 35 kr. — **Gyermekek mosó szappan** egy drb 25 kr. — **Irrigátorok, gummi cikkek, kötszerek s minden a droguista szakmába vágó cikkek kaphatók Szabó Béla gyógyszer- és illatszerüzletében, Miskolczon. 7-***

CSARNOK.

Dal.

*Busan szól a kis madárka
Sötét erdő rejtekén . . .
Elveszett a szive párja,
Azt siratja most az árva,
Azért kesereg szegény . . . !*

*Zokogj, sirjál párjavesztett,
Ótsd ki búdat, bánatod . . . !
Bus dalaid kis szivednek
Könnyebbül'sei lesznek
S enyhet nyujtnak majd azok . . . !*

*Bárcsak én is dalolhatnék
S feledném el bánatom . . .
De nem szán meg engem az ég,
Gyötri képed szívemet még
Csalfa szívü angyalom . . . !*

Tóth Gyula.

Apró tárgyalások.

Régebbi időkben czirkuszt adtak a népnek, meg kenyeret. Ma kenyeret ugyan nem adnak, de czirkusz helyett nyilvános végtárgyalásokat adnak neki, amiken, ha ráér, elmulatozhat. Téli időben meg jó meleg is van a tárgyaló szobákban és az kellemes szórakozás, a munkátlanság idején ott elüldögelni. Van, aki ott tanulja meg, hogy majd miként viselkedjek, ha majd ő kerül a sárga padra. (Igy képződnek a száraz-fiskálisok.) De legalkalmasabb hely mindannyi között a rendőrbíróság, a hol egy délelőtt százféle ügy leperreg. Apró bajok és panaszok, a melyek mind más-más és különbnél különb. Amazokban a nagy termekben csak a bűnök vannak, itt pedig valósággal a nép lelke ugrál egyik ügyről a másikra. Mert minden baját ide hordja, még a lelkieket is. Kissé csodálatos, hogy ennyire beleszokott a rendőrségbe, pedig amugy nem szereti. A tanyák embere a város pusztázó lovaskatonáit zsaró nak gunyolja, a mely szavat a zsarolóból huzta össze rövidség okáért, hanem azért még a válópöreivel is a rendőrséghez megy, a hol legtöbbször összebékítik a duzzogó menyecskét a haragos férjjel. Az ilyesminek kiegyesülés a neve. Szintugy idejön az elhagyatott mostohafiú, ide jönnek a szegény, kijátszott Lear királyok és szaladnak, futnak az ügyek egymásután, hatalmas sugarakat eresztve olykor apró emberek kiseddel lelki világába, a mely rendszerint láthatatlan és csak a szívek szomorodása közben kerül napfényre. Mig két-három papírszivart elszipákol az ember, akár egy egész népsziművet találhat. Bár a népsziműveket nem ilyen helyen keresik ma, hanem valamely pesti ház harmadik

emeletén. (Attól félnek, hogy nem lennének eléggé eredetiek.)
Igy következnek :

Kormányos tévedése.

Kormányos Pál asszonyostul lép a kapitány szobájába és két kézre fogva a kalapját, azt mondja :

— Egy kis sorom volna, ha möghallgatná.
— Mondja no.

— Nem ögyébb, tudja, mint hogy a mult hétön bent járt itt az asszony tanácsot kérni a bajba. Hogy a kis Hódi Imre csirkéje, tyukja, libája mind átjár a mi udvarunkba.

— Tudom, tudom, — szól a kapitány — én meg azt mondtam, hogy vissza lehet dobni a kerítésen.

Kormányos uram azt kérdezi :

— A csirkéket?

— Persze, hát mit gondol kend?

Hallgat most egy darabig Kormányos és lassan ingatja a fejét.

— Ugy hát — mondja végül. — Itt van hát a tévedés.

— Micsoda tévedés?

— Mert hogy — magyarázza nyugalommal az ember — én a kis Hódi Inrét vettem át a kerítésen. Aztán most beadott a bírósághoz, mert olyan zökkenés formát esött.

— Hát ez már a kend baja.

— Tudom uram, tudom — felelt Kormányos Pál és végig sikálja kezével az asztalszélt — de ugy gondoltam, hogy a maga tanácsa szerint tőszök . . .

— No már — fakadt ki a kapitány — olyan bolond tanácsot csak nem adok senkinek.

— Baj — véli Kormányos Pál és távozik. Az asszonya lassan megy utána. Mégis csak a csirkét kellett volna átvetni a kerítésen, nem a kis Hódit. Bár hiszen tudta azt Kormányos Pál nagyon jól, de mielőtt ilyen pörfélében ügyvédhez menne az ember, előbb fölpróbálja a kapitányt.

A kapitány ugyanis ingyen méri az eszét, az ügyvéd pedig azonnal pénz iránt nyujtja panaszát.

— Látja kend — szól az asszony — mért bánt kend vele olyan kegyetlenül. Most itt a baj. Majd fizethet kend fiskális, míg a Hódi doktorát, patikasörít.

— Nono — felel csöndesen az ember — ha mindig patikasörrel él, szívesen fizetöm . . .
Valami jó szomszédok lehetnek ezek.

A kétnevű ember.

A buzapiacson ahogy adnak és vennék az emberek a kenyérnek valót, hirtelen ribillió támad. Nagycszizmas magyar akaszzkodott össze a buzaszennállal és torkon fogván, a fejebubját ütögeti. A vékony ügynök védekezne, de nem nagyon tud, mert a magyar a nyakánál fogva jó messzire eltaszítja magától, a másik ökle pedig ugy jár zöl-le a fején, mint a patak malmok köfuzó kalapácsa. Kiabál hát. A közönség nem igen szól bele a dologba, ugy gondolkozzván, hogy alighanem ügyük van egymással. Nagysokára meglátja a csatát egy rendőr, odamegy és elveszi a magyartól a szenzált.

— Mit csinál kend? — rivall rá.

— Én? mondja nyugodtan amaz, — körültagogattam ezt a cenzált.

— Miért, miért? — sir az ügynök.

— Miért? — kérdezi a rendőr.

— Elég, ha én tudom, hogy miért — felel a magyar. — De mög tudja a cenzál ur is.

Ugy látszik, hogy csakugyan tudja, mert odább megy s kissé kellemetlenül forgatja a nyakát a nyakravalóban.

— De nem ugy van ám az — véli a rendőr — hogy itt kend piacot állít, mert ez nem járja. Kend se lehet a maga bírāja. Ha baja van, mőnjön a bíróhoz.

— Dehogy — mondja rá — dehogy. Nem ojan nagy ügy ez, hogy érdemős volna a

biró fejit fájlalni vele. Most már el is van igazitva tőkéletössen.

— Hanem hát majd a piaczi botrányért bejelentem kendet.

— No — szól a magyar — az lehet.

— Hogy hijják kendet.

— Engöm?

— Kendet.

— Ruzsay Mihájnak.

— Hogy ugy-e?

— Mondom, hogy Ruzsay Mihájnak . . . Ruzsay Miháj vagyok én.

A rendőr beírja a nevet a kiskönyvébe, de gondolkodva megáll.

— Nincs is olyan név a városban. Nem hiszöm biz én, hogy kendet annak hijják.

— Nem? — kérdezi Ruzsay Miháj.

— Nem ám.

— Hát akkor — mondja megint Ruzsay Miháj — kételkedjön bene.

A körülállók nevetik a dolgot, a rendőr megharagszik s viszi Mihájt a városházára. Miháj azonban ott is csak megmarad a mondott szava mellett.

— Kend ugy látszik, tréfál velünk — szól rá a kapitány.

Mihály áll a másik lábára s ugy felel :

— Nem olyan világ van most.

— De pedig — int a kapitány — kendnél olyanforma van. Hanem addig nem mén ám kend el innét, amig az igazi nevét be nem mondja.

— Hát — válaszol Mihály — lakhatok itt is. Van jussom hozzá, mert az én adómbul is vőttek néhány téglát ennek az háznak a falába.

Már akármilyen keserűen mondja is ezt Mihály, csak leviszik a börtönbe addig, amig az igaz neve ki nem derül. De nem sokáig van lent, alig pár óra hosszat, mert akad rendőr, aki ismeri. Az alsó soron lakik, hatvankettő a házszám, a neve pedig Virág Sándor. Jó magabiró gazda ez. Izenek is azonnal az őrmesternek, hogy ereszse szabadon.

Mikor az őrmester visszaadja neki a pipáját, bicskáját s más zsebbevalót, azt monlja :

— Ezt ugyan elkerülhette volna kend, bátya.

— Hát hogy — fakad ki Virág Sándor — ha befogják az embört akarata ellen?

— Hát minek tagadta el kend a nevit?

— Eltagadtam? — kérdi Virág Sándor.

— Persze. Ruzsay Mihájnak mondta magát, pedig Virág Sándor.

Virág Sándor belerakja a zsebekbe a czókmókot és ezt mondja :

— Hát aztán? *Hát a rusza nem virág?*

Tizenhét évi iskola.

Odakint született a tanyák között a pusztaszélben. Ott is kezdte járni az iskoláit, pedig ott nehezebb tudományra jutni, mint máshol. Csak télen át tart az iskola, nyáron pujkák és lovak őrzésével foglalkoznak az apró emberek. Ő azonban így is okosodott, mert nagyon jó feje volt neki. Pedig szörnyű szegénységben éltek, mert csak aféle napszamos volt az apja. A fiú mégis haladt és azt mondta a tanító, kár volna béresnek adni.

— Az ilyen fej aranyat ér — vélte.

A fiú valahogy a városba került. Csizmát puczolt a tisztelendő uraknak, ezért ellátást kapott könyveket, amiből tanították. Ugy volt, hogy pap lesz. Nyolcz esztendő töltött így s folyton-folyvást okosodott. Mikor az érettségivel elkészült, nem akart már pap lenni. Fölment Budapestre. Szaladgált és kinlódott. Valami ösztöndíjat is kapott és esténként a színházi korusban énekelt. Másolt is és folyton tanult és már ott volt, hogy diplomát szerez és micsoda nagy dolog lesz az. Apját, anyját magához veszi. . . . Véletlenül nem így történt. Véletlenül még nagyobb nyomorba jutott, amilyenben szokott közönségesen lenni, s véletlenül egy zöld darab papírra más nevet írta alá. Csak akkor tette,

mikor már nagyon éhezett, ha kenyere van, bizonyára nem teszi. Hisz tudta nagyon jól, hogy mi az ilyes dolog vége. Ugy is volt, ahogy szokott lenni: becsukták és ő tizenhét évig hiába tanult, hiába nyomorgott. — Kitöltötte a másfél évet s most, hogy föltételes szabadságra eresztik, a börtön ide-állítja a rendőr bíró elé, hogy írja be a nevét a nagy könyvbe. Itt áll szomorúan, vékony kopott ruhában. A börtön megtette vele azt, amihez eddig életében nem jutott: megkövéredett egy kissé, mert a börtönbeli emberek minden nap hust kapnak s ebben ők különböznek a becsületes emberektől, a kik nem kapnak minden naphust. Így áll itten, kissé husos arczczal, de másképp igen szomorúan s valóban nem tudni, miről gondolkodhatik. A személyét írják bele a nagy könyvbe, a korát, a fogait, a haja és bajusza színét. A lakását is be kell írni az ilyen föltételeseknek.

— A lakása? — kérdik.

— A lakásom? — kérdezi ő — Az nincsen sehol.

— A szülei? Nem élnek a szülei?

— Lehet, hogy még élnek, kint a pusztán.

— A foglalkozása?

— A foglalkozásom? . . . Nincsen foglalkozásom.

Azzal megy is kifelé a tizenhét iskolát kitanult ember, akinek nincsen foglalkozása. Lám, ha a tanító ur föl nem fedezi róla, hogy a feje aranyat ér, azóta számadó juhász lehetne odakint. Felesége volna, gyermekei, apró, erős barna kölkök, akikben gyönyörűsége telnek. Így azonban nincs senkije sem. Ő maga is csak semmi. És ennyi a tizenhét esztendei iskola nélkül is lehetett volna.

Tömörkény István.

Vh. 433. sz. 1900. **Árverési hirdetmény.**

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszék 1900. évi 6155. P. számú végzése következtében Terhes Lajos ügyvéd által képviselt Borsodmiskolczi hitelbank javára Tolnay György s társai ellen 280 korona s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 1479 koronára becsült lovak és butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az edelényi kir. jbiróságok V. 260/2 1900. számú végzése folytán 280 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi márczius hó 29. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 88 korona 41 fillér biróilag már megállapított költségek erejéig alperesnél Jákfalván leendő eszközzésére 1900. évi augusztus hó 13-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Ezen árverés egyidejűleg Privilovics Sándor 61 korona 60 fillér követelése s jár. erejéig is elrendeltetik.

Kelt Edelényben, 1900. évi július hó 29. napján.

Lévay Károly
kir. jbirós. végreh.

V. 429 sz.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszék 1897. évi 811. és 11310. P. számú végzése következtében Terhes Lajos ügyvéd által képviselt Edelényvidéki takarékpénztár és Almási József javára, Fodor Juliánna, Rác József és társai ellen 300 korona és 92 korona s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült 2 ló és egy cséplőgépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az edelényi kir. jbiróságok V. 78/7 1900. számú végzése folytán 392 korona tőkekövetelés, ennek 1896. évi augusztus hó 5. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 77 korona 20 fillér biróilag megállapított költségek erejéig Zilahy Gyulánál lakon leendő eszközzésére 1900. évi augusztus hó 10. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Edelényben, 1900. évi július hó 29. napján.

Lévay Károly
kir. jbirós. végreh.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-írja, mely visszavarázsolja a női kebel elveszett ifjúi üdeségét, ruganyos teltségét. A testbört barsonylágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen**

védve. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában.

4-20

BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88. szám.

Egy jó házból való fiu

tanoncznak felvétetik

Kardos Arnold festőnél

Felső-Papszer-utca 19. szám alatt.

Remek kiránduló-hely a közelben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint **Betegvölgy 347. sz. a.** a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően, csinosan berendezett

a „Hársfához“ czimzett nyári borozómat

megnyitottam.

Főtörekvésem oda irányul, hogy tisztán kezelt italok kifogástalan kiszolgálásával a n. é. közönség pártfogását kiérdemeljem.

3-4

Kiváló tisztelettel **Strausz József,**

Remek kiránduló-hely a közelben.

Betegvölgy 347. sz. alatt

a „Hársfához“

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

**A
KRISTÁLY**

**SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ**

**KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBEN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.**

Miskolczon:

Nagy Miklós, Berzy László, Gubás Ferencz, Hesz Jenő,
Lovich Barna, Szlavkovszky Károly, Weidlich Pál és
Nagy Lajos kereskedésében. 5*

Az apró hirdetések előre fizetendők.
E rovatban az egyszeri beiktatás 10
szóig 40 fillér, minden további szó 4
fillérbe kerül.
Vastagabb betűkből 8 fillér.

A „SZABADSÁG” apró hirdetései.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Vidékről a hirdetési díj postabélye-
gekben is beküldhető.
Hirdetések felvételnek a kiadóhi-
vatalban
Széchenyi-utca 45. sz.

A K I

eladni,
venni,
cserélni

akar,
állást,
munkást,
cseléket

keres

a Szabadságban
hirdesse!

URILAK, csendes, nyugodt fa-
lusi életet kedvelőknek. Va-
suti állomástól félóranyira. Lakás
áll: négy szoba, konyha, előszoba,
pítvar, pincze. Négy hold belsőség,
gyümölcsös. Istálló, cselédlak,
eladó. Czim a kiadóhivatalban.

LAPKIHORDÓT keres a „Vasuti
Folyóirat” kiadóhivatala. Je-
lentkezhetni lehet Széchenyi utca
32. szám alatt.

**Gyászjelentéseket,
Falragaszokat, Körleveleket,
Táblázatokat, Folyóiratokat,
Névjegyeket, Meghívókat stb.**

legelegánsabb kiállításban készít

Szelényi és Társa Miskolczon.

STEAROPTINUM (Olaj-sebtapasz.)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj seb-
tapasz, a mely egyetlen a maga

nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve,

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: **vágás, zuzódás, égés, fagyás**, min-
denféle **kelevény**, a **női emlők gyuladása és gyúlése**, a **titkos betegségek, kiütések** stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt **2 korona**.

A hatásért kezességet vállal, a mi ha elmaradna, a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” labororiuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” labororiumában: 8-20

Budapest, VII. ker. Mexikói-ut 88. szám II. em. 25. ajtó.

UJ! Korszakos találmány!! UJ!

Megszűnik minden lábfájás, lábizzadás, nehéz járás és a lábbeli kitiprása.
Magyar szabadalom 17396. sz. a., Francia szabadalom 292363. sz. Angol szab. 23214. sz. a. Osztrák és német szab. bejelentve.

A találmány főlényegét az képezi, hogy a lábbelinek talpa rugalmassá van téve, anélkül, hogy ezáltal a járás biztonságát legkevésbé is gátolná

A járást sokkal könnyebbé teszi; kellemes, csendes és puha járást biztosít az **egészség** előnyére. Lelépésnél megtalálja **kényelmét** a láb, mivel a rugó lenyomul, a cipő pedig kellő bőséget kap, a lábfelemelésnél pedig a lábbeli ránczot nem vet, valamint a lábbeli széttiprását is megakadályozza; a talp nem kopik rugalmasságnál fogva s így jelentékeny a megtakarítás is. Az izzadó lábagnak szintén előnyös, mert a rugalmas talp bélésebe szükség esetén lyukak csinálhatók és a láb folyton levegőt nyer.

Ára egy párnak 1 korona. — Nagyobb vételnél megfelelő engedmény. 4-20

Kapható Miskolczon: **Gelmann Mór** Széchenyi-utczai, **Grünwald Jakob** Hunyad-utczai bórkereskedésében, a **miskolczi bőrripari szövetkezetben** és minden nagyobb cipész-üzletben.

Főraktár: SIKORSZKY GYULA, MISKOLCZ